

De minister van Economische Zaken
De heer mr. L.J. Brinkhorst
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Bijlagen	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
--	EP/MW 5047197	Rfv2005061214	20 september 2005
Inlichtingen bij	Dossier/volnummer	Doorkiesnummer	
Drs. H. Tanja	55805-014	070 – 426 7234	
Onderwerp			
Advies wijziging Mededingingswet			

Geachte heer Brinkhorst,

Mede namens de ministers van Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebt u de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) verzocht advies uit te brengen over de verdeling van de financiële compensatie over gemeenten en provincies voor de uitvoeringskosten van de wijziging van de Mededingingswet. Deze wijziging houdt verband met gedragsregels voor overheidsorganisaties die economische activiteiten verrichten. De Raad voldoet graag aan uw verzoek en zal ingaan op uw concrete adviesvraag. Daaraan voorafgaand meent de Raad er goed aan te doen een enkele opmerking te wijden aan het wetsvoorstel zelf.

Samenvatting

- 1. In de memorie van toelichting bij dit concept wetsvoorstel wordt een onjuiste schatting van de resterende 'markt en overheid'-problematiek gegeven. Daardoor kan de Raad niet beoordelen of er behoefte bestaat aan aanvullende regelgeving en of de administratieve lasten proportioneel zijn. Het voorstel draagt niet bij aan het kabinetsvoornemen om de administratieve lasten te reduceren.*
- 2. Het herstel van gemeentelijke autonomie bij toetredingsbeslissingen in dit voorstel spreekt de Raad aan. Dat is een verbetering ten opzichte van de voorstellen zoals die destijds in het wetsvoorstel 'Markt en Overheid' waren opgenomen.*
- 3. De Raad constateert dat de geraamde kosten niet gelijk oplopen met de omvang van de gemeenten en dat een andere verdelingsmethodiek voor de eenmalige kosten een betere aansluiting geeft op de kostenstructuur. Gezien de beperkte financiële gevolgen voor de decentrale overheden is het om het even voor welke van de twee verdelingsmethodieken er wordt gekozen.*

Uit uw toelichting bij de adviesvraag blijkt dat het doel van het wetsvoorstel in de eerste plaats is het creëren van zo gelijk mogelijke concurrentieverhoudingen tussen overheden in hun rol als ondernemer enerzijds en particuliere ondernemingen anderzijds. In de tweede plaats is het doel van dit wetsvoorstel het bevorderen van transparantie bij het (gaan) verrichten van ondernemingsactiviteiten door overheden in de verwachting dat hier een

‘prikkel’ van zal uitgaan voor de bewustwording bij overheidsorganisaties op het gebied van mogelijke risico’s bij het verrichten van ondernemersactiviteiten.

In de memorie van toelichting bij dit concept wetsvoorstel wordt aandacht besteed aan de omvang van het probleem waarvoor een oplossing wordt gezocht in relatie tot de Europese staatssteunregels. Dit naar aanleiding van het verzoek van de Tweede Kamer van januari 2004 (Kamerstukken II, vergaderjaar 2004-2005, 28 050, nr. 9) om meer inzicht te geven in de omvang van het probleem.

De Raad is van mening dat de schattingen in de memorie van toelichting over de omvang van de ‘markt en overheid’-problematiek veel te hoog zijn. Het gaat bij deze schattingen namelijk om totaal-bedragen. Het grootste deel van die omzet is echter onderworpen aan bestaande Europese wetgeving inzake het voorkomen van oneerlijke overheidsconcurrentie en aan Nederlandse regelgeving in casu de Nederlandse Mededingingswet. De omvang van de resterende ‘markt en overheid’-problematiek is derhalve per definitie aanmerkelijk kleiner.

Aangezien er geen juiste schatting wordt gegeven van de resterende ‘markt en overheid’-problematiek in de memorie van toelichting, kan de Raad niet beoordelen of er nog wel behoefte bestaat aan aanvullende regelgeving en of de administratieve lasten proportioneel zijn. De Raad constateert dat dit voorstel in ieder geval niet bijdraagt aan het kabinetsvoornemen in het Programma Andere Overheid om de administratieve lasten te reduceren. Hij vraagt zich af hoe dit voorstel zich verhoudt tot het uitgangspunt om eind 2007 de administratieve lasten per saldo met 25% te willen verminderen.

Wel is de Raad van oordeel dat dit voorstel een verbetering inhoudt ten opzichte van de voorstellen zoals die destijds in het wetsvoorstel ‘Markt en Overheid’ zijn opgenomen. Met name het herstel van de gemeentelijke autonomie bij toetredingsbeslissingen tot de markt spreekt de Raad aan.

De administratieve vereisten van de aanvullende gedragsregels zijn, naar het oordeel van de Raad, relatief bescheiden. Voorzover dit uit de onderzoeken valt op te maken zijn de extra kosten van de administratieve vereisten op een zorgvuldige wijze in beeld gebracht. Dat is winst ten opzichte van de Europese voorstellen op onder andere het gebied van de mededinging. In zijn Jaarrapport 2004¹ heeft de Raad aandacht besteed over de compensatie voor kosten die voortvloeien uit Europese regelgeving. De Raad beschouwt de financiële compensatie dan ook als een tegemoetkoming voor kosten die gemeenten en provincies op het gebied van de mededinging al moeten maken.

---

¹ Financiële gevolgen van Europese regelgeving voor de decentrale overheden, Jaarrapport Rfv 2004.

Uit het onderzoek van Atos Consulting blijkt dat er een positieve correlatie bestaat tussen de eenmalige -en structurele lasten én de grootte van de gemeente. Het voorstel is om het beschikbare bedrag voor de eenmalige kosten van € 46 mln. te verdelen via een bedrag per inwoner (tabel 1, kolom 4). Dat betekent een eenmalige verhoging van het bedrag per inwoner van € 0,28.

Tabel 1 Overzicht geraamde kosten (€) en verdeling per gemeente groottegroep

1	2	3	4	5
Gemeente grootte	Aantal	Geraamde kosten	Bedrag (inwoners)	Alternatief (vast en inw.)
<20.000	224	1.106.560	779.600	1.064.966
20.000-50.000	179	1.675.440	1.585.307	1.622.852
50.000-100.000	39	598.260	790.731	707.447
>100.000 (excl. G4)	21	869.400	853.918	724.506
G4	4*	361.500	590.444	480.236
Totaal gemeenten	467	4.611.160	4.600.000	4.600.007

* Met 15 deelgemeenten

Op basis van het Atos-rapport kan echter worden geconstateerd dat de geraamde kosten van de gemeenten niet gelijk oplopen met de omvang van de gemeenten (vergelijk kolom 3 en 4). In de kleinste groottegroep bedragen de geraamde kosten ongeveer € 0,40 per inwoner en bij de G4 € 0,17 per inwoner. Blijkbaarspeelt er naast een bedrag dat oploopt met het inwonertal ook een vaste component een rol, die onafhankelijk is van de grootte van de gemeente. Dit is niet onlogisch want elke gemeente, hoe klein ook, zal moeten voldoen aan de nieuwe regels.

Door 20% van het beschikbare bedrag te verdelen via het vaste bedrag en de overige 80% via de maatstaf inwoners sluit de verdeling beter aan bij de kostenstructuur zoals die uit het Atos-rapport naar voren komt. De verdeling sluit goed aan bij de kosten van de groottegroepen onder 50.000 inwoners (vergelijk kolom 3 met kolom 5). De gemeenten tussen de 50.000 en 100.000 inwoners worden licht overgecompenseerd en de gemeenten boven de 100.000 inwoners exclusief de G4 krijgen naar verhouding minder dan de geraamde kosten. Het gaat overigens om een bedrag van slechts € 0,05 per inwoner. De G4 wordt nog steeds enigszins overgecompenseerd. Voor de provincies zou voor wat betreft de eenmalige kosten van dezelfde kostenstructuur uitgegaan kunnen worden. De structurele bedragen kunnen goed verdeeld worden via een bedrag per inwoner.

Gezien de beperkte financiële gevolgen voor de decentrale overheden is het om het even voor welke van de twee verdelingsmethodieken er wordt gekozen. Het voornemen om het bedrag van de uitvoeringskosten toe te voegen aan het cluster 'algemene ondersteuning' ontmoet geen bezwaar.

De Raad voor de financiële verhoudingen,

Mr. M.A.P. van Haersma Buma, voorzitter

Drs. M.P.H. van Haeften, secretaris